

21 YILDIR YAYINLANMAYI BEKLEYEN BİR RÖPORTAJ

“Mezopotamya’da Hüzün” Kitabına Takdim.

İbrahim YUSUF, Mart 2022

Beyan Yayınları

2000’li yılların başları 28 Şubat’ın karanlık günlerinin devam ettiği zamanlardı. Müslümanlara yönelik, soruşturmalar, uyduruk örgütler üzerinden yürütülen kovuşturmalar, gözaltılar günlük rutin işlemlerdendi.

Umut Davası, Selam Davası gibi operasyonlarla gece yarıları, sabaha karşı İslami camiadan isimler gözaltına alınıyor, aileleri bir süre yakınlarından haber alamıyor, şanslıysalar birkaç hafta sonra -ziyaret edemeseler de- yerini öğrenebiliyorlardı.

Ercüment ÖZTÜRK, böyle bir ortamda, hüküm giyen, gözaltında tutulan veya tutuklanan insanlara sahip çıkıyor, duruşma için geldiklerinde evinde ağırlıyor, maddi-manevi yardım ediyordu. O dönem benzerlerini daha sık görebildiğimiz adanmış isimlerden biriydi Ercüment ÖZTÜRK. Cezaevine yaptığı ziyaretler, ailelere verdiği destek bir süre sonra dikkat çekmeye ve birilerini rahatsız etmeye başlayınca ‘usulünce’ uyarıldı. O bunları dikkate almayarak ziyaretlerine ve yardımlarına devam etti.

Ercüment ÖZTÜRK’ün kamuoyuna mâlolan hikâyesi de bu ‘uyarı’ları dikkate almaması ile başladı¹. 26 Aralık 2000’de, Arefe günü Eskişehir otogarında kim olduğu hala bilinmeyen üç kişi tarafından, telsiz ve silah gösterilerek beyaz renkli bir Toros’la sorgu için karakola götürüleceği ifade edilerek alındı. Şanslıydı çünkü tuvaletin önündeydi. ‘Tuvalete girdikten sonra istedikleri yere gidebileceklerini’ söyleyerek içeri girdi. Hemen birinden telefon alarak eşine haber verdi. Kim olduğu bilinmeyen şahıslar ÖZTÜRK’ü şehir içinde hareket halinde bir sorgu sualden geçirdikten sonra iş hakarete ve şiddete vardı. Çeşitli uyarılar ve tehditlerin ardından söz dinlemeyeceği anlaşılınca ‘Şunu biraz hırpalayalım, aklı başına gelsin’ denilerek Seyitgazi mezarlığına götürüldü. Önce elleri ve ayakları Toros’un bagajından getirilen tellerle -Hizbullahçıların bağladığı biçimde- bağlandı. Yerde bir metre kar vardı ve hava buz gibi soğuktu. Üç kişi üzerine çullanıp ÖZTÜRK’ü iyice dövdükten sonra ‘Sizler vatan hainisiniz, PKK’dan daha tehlikelisiniz, sizin gibi dincileri asmak lazım’ naraları arasında sarı renkte bir sıvıyı (tarım ilacı) oruçlu olan Ercüment ÖZTÜRK’e zorla içirmeye çalıştı.

¹ <https://www.haksozhaber.net/okul/ercument-ozturk-olayinin-failleri-bulunmali-2915yy.htm>
<http://www.gercek hayat.com.tr/yazarlar/ercument-ozturk-olayi-aydinlatilabilir-mi/>

ÖZTÜRK, ağzını açmakta direnince Toros'un arkasından getirilen kalın bir halatla ağzı bağlandı. Oluşan açıklıktan sıvı dökülerek zorla içirildi. Ercüment ÖZTÜRK'ün bilincini kaybetmesi üzerine onu ölüme terk ederek oradan uzaklaştılar. Ercüment ÖZTÜRK bir süre sonra kendisine geldiğinde sürüklenerek, yuvarlanarak kendini yol kenarına atmayı başardı. Düştüğü yer şarampoldü ve yoldan geçen araçlar onu göremiyordu. Son bir gayretle başını yol hizasına getirecek kadar tırmandı ve yardım istemeye başladı. Yoldan geçen araçların bir kısmı onu görüyor ve fakat gaza basarak hızla oradan uzaklaşıyordu. Bir kısmı ise onu hala göremiyordu. Nihayet oradan geçen köylüler ÖZTÜRK'ü fark ederek mezarlığın gasilhanesine taşıdılar. Ambulans çağırıp hastaneye götürdüler. Ercüment ÖZTÜRK 3 gün bilinci kapalı şekilde yoğun bakımda kaldı midesi yıkandı ve ardından hayata döndü. Sonradan anlaşıldı ki, Ercüment ÖZTÜRK'ün hayatta kalmasını sağlayan şey, oruçlu iken içirilen sıvıya vücudunun tepki vermesi ve mezarlıkta bilinci kapalıyken kusarak zehiri atmasıydı.

Bütün bunlar yaşanırken Ercüment ÖZTÜRK'ün eşi, Aydın beyin eşi Semra hanıma durumu iletmişti. Aydın IŞIK ve Semra IŞIK karakolları dolaştılar, emniyete gittiler. Ercüment ÖZTÜRK hiçbirinde yoktu ve herkes ÖZTÜRK'ü kendilerinin almadığını, hakkında herhangi bir işlem yapılmasına dair dosya olmadığını söylüyordu.

*****

Aydın IŞIK ve Avukat Mehmet BALLI 28 Şubat öncesinde ve sonrasında İslami düşünceleri sebebiyle hüküm giyen, yargılanan Müslümanlara yardım eden, aileleriyle ilgilenen iki isim. Birlikte Malatya, Bursa, Ankara, Eskişehir cezaevlerinde birçok insana yardıma koşup hem hukuki hem insani yardım götürmüşler. Ercüment ÖZTÜRK'le de bu vesileyle tanışıyorlar. Aydın IŞIK eskiden buyana görüştüğü Ercüment ÖZTÜRK ve ailesiyle bu saldırı sonrasında da yakından ilgilenmiş. Hem MAZLUMDER üzerinden, hem basın yayın yoluyla uğradığı saldırıyı kamuoyuna taşımış ve olabilecek yeni saldırıların önüne geçmiş. MAZLUMDER ve dönemin MAZLUMDER Genel Başkanı Yılmaz ENSAROĞLU meseleyi yakından takip etmiş. MAZLUMDER Bursa Şube Başkanı Rıfat BAKAN günlerce Eskişehir Emniyeti önünde beklemiş, görüşmeler yapmış. Gazeteciler Ali BAYRAMOĞLU, Gülay GÖKTÜRK, Mehmet Ali TEKİN, Hakan ALBAYRAK gibi gazetecilerin yazıları sayesinde kamuoyuna 'Yarım Kalmış Bir Faili Meçhul' olarak yansıyan infaz girişimi tamamlanamamış! Meselenin Meclise taşınması, Mehmet BEKAROĞLU ve Ertuğrul YALÇINBAYIR'ın soru önergeleri ile dönemin İçişleri Bakanı Sadettin TANTAN kaçırılma ve işkence iddialarını kabul etmek zorunda kalmış fakat kaçırılanların kim olduğunun tespit edilemediğini açıklamış. Devlet, kaçırılanların kim olduğunu hâlâ tespit edebilmiş değil!

Av. Mehmet BALLI ile Aydın IŞIK Ercüment ÖZTÜRK'ün başına gelenler üzerinden Türkiye'de insan hakları, özgürlükler üzerine tartışırken, nasıl olup da bunca haksızlığın, zulmün kendini insan olarak tanımlayan kişiler tarafından yapılabildiğine kafa yorarken Abdülmelik FIRAT arar. Meseleyi televizyonlarda izlemiş, Aydın IŞIK'ı görünce neler olduğunu ondan öğrenmek istemiştir. Türkiye'de insan hakları, özgürlükler ve zulüm üzerine uzunca bir sohbetten sonra en yakın zamanda yüz yüze görüşmek üzere sözleşirler.

Birkaç ay sonra Mehmet BALLI ve Aydın IŞIK 2002 başlarında Abdülmelik FIRAT'la görüşmek üzere Yalova'daki evine gelir. Uyku ve yemek gibi zaruri ihtiyaçlar dışında ara vermeksizin üç gün boyunca konuşurlar. On iki kaset ses kaydı alırlar. Abdülmelik FIRAT'ın kütüphanesinde gerçekleşen söyleşi boyunca aynı odada uyur, aynı odada yemek yerler.

Söyleşi bittiğinde Aydın IŞIK Eskişehir'e Mehmet BALLI İstanbul'a döner. Aydın IŞIK eşi Semra hanımla birlikte aylarca kasetlerin çözümünü yapar ve yazıya aktarır. Dinle durdur, geri sar, anlamaya çalış, düzelt defalarca tekrarlanan bu işlemler sonunda 12 kasetten 10'unun çözümü bitirilir. Tam bu sırada ilginç bir olay gerçekleşir. Polis Aydın beyin işyerine gelir, işyerine kayıtlı aracın bir hırsızlık olayına karıştığını söyler. Birkaç gün sonra polis hırsızlık iddiası ile ilgili bir çalışanı gözaltına alır ve işyerinde arama yapar. Takip eden günlerde polis birkaç kez daha gelerek aramalar yapar. Polis aramalarla ilgili hiçbir tutanak düzenlemez, işyerinden aldığı belge, evrak ve eşyalarla ilgili hiçbir kayıt tutmaz. Bu aramalardan sonra ilginç bir şekilde işyerinde bulunan kasetler kaybolur ve bir daha bu kasetlere ulaşılamaz. Ne var ki, ses kayıtlarına el koyanlar kasetlerin büyük kısmının çözümünün yapıldığını bilmemektedirler!

Hırsızlıkla ilgili ise bir gelişme olmaz. Malı çalınan kişiler Aydın beyin yakın tanıdığı ve iş yaptığı, güvendiği isimlerdir. Aydın Bey'in böyle bir olaya dâhil olmasının mümkün olmadığını, ondan şikâyetçi olmadıklarını ve bu ihtimale bile asla inanmadıklarını söylerler. Buna rağmen polis incelemesini sürdürür, Aydın Bey ve çalışanı bir süre sonra suçsuz bulunur. Abdülmelik FIRAT'la yapılan ve son iki ses kaydı kayıp olan röportajın hikâyesi bu. Eğer erkenden çözümü yapılmamış olsaydı bu metin de elimizde olmayacaktı.

Dikkat çekici bir biçimde Abdülmelik FIRAT'ın İngiliz emperyalizmi– Siyonizm vurgusu ile Teoman DURALI hocanın İngiliz –Yahudi Medeniyeti vurgusu farklı zamanlarda söylenmiş olmalarına rağmen örtüşmektedir. FIRAT'ın sisteme yönelik eleştirileri, kurucu irade ile arasındaki ihtilaflar, siyasi partilere yönelik eleştirileri bazen rijit olarak değerlendirilebilse de bu düşüncelerinde yaşadıklarının, hem ailesiyle hem toplumuyla maruz kaldığı muamelelerin etkili olduğu unutulmamalıdır...

Abdülmelik FIRAT'ın röportaj boyunca İslami değerlere atıf yapması, Kürt milliyetçiliğinden uzak ve ümmetçi bir tavır benimsemesi ise onu Krtlkle itham etmeye çalışan, onu ve ailesini tanımayanlar için ders niteliğindedir. PKK'ya karşı sözleri, sadece metodolojik bir karşıtlık değil, beslendikleri kaynaklara itirazları da dikkatle okunmalıdır. Yakın tarihe şahitlik eden, yüzyılımıza damga vuran birçok sarsıntının merkezinde yaşayan; hem siyasetçi, hem dini bir otorite olan Abdülmelik FIRAT'ın anlattıkları bizler için hem ders olmalı, hem de onu ve dönemini anlamak için bir fırsat olarak değerlendirilmelidir. Cumhuriyet tarihinin belki de en önemli olayı olan şeyh Sait kıyamını ve şeyh Sait'i değerlendirirken resmi ezberler kadar bu röportajda ifade edilen görüşler de dikkate alınmalıdır.

*****

Aydın Bey, röportajı düzenlememi teklif ettiğinde çok heyecanlandığımı belirtmek isterim. Hem yakın tarih merakım sebebiyle zaman zaman araştırdığım şeyh Sait kıyamını, şeyh Sait'in torunundan dinleyecektim hem de yakın siyasi tarihimizin renkli bir siyasetisiyle muhatap olacaktım. Röportajı düzenlemeye başlamadan önce çeşitli okumalar yaptım. Farklı kaynaklar meseleye nasıl yaklaşıyordu, olayları nasıl değerlendiriyordu inceledim. Ama bunlar içinde Beyan yayınlarından çıkan Fahrettin GÜN'n *İstiklal Mahkemeleri ve şeyh Sait Kıyamı*² kitabı ayrıcalıklı bir yer edindi.

Bilmediğim bir ana dili konuşan Abdülmelik FIRAT, röportajı Türkçe veriyordu ama hem aldığı eğitim ve müktesebat hem de anlattığı öykünün geçmişi, bilmediğim birçok kavramı, değiştirilmiş birçok yer ismini, coğrafi isim ve deyimleri gündeme taşıyordu. Fahrettin Gün'n kitabı hem meseleye yaklaşımımı hem dönemin tarihi ve sosyal meselelerini kavrayışımı ve esasen metni zmemi kolaylaştırdı. Bir sohbet ekseninde sürdürüldüğü için metnin yazılı bir hale getirilmesine ilişkin düzenlemeler yapmak gerekti. Bazen iki kişi arasında geçen ama yazıya dönüştürülemeyecek kelime ve cümleler metnin içeriğine müdahale etmeksizin anlaşılır hale getirildi ya da yumuşatıldı. Bununla birlikte zaman zaman sohbet arasında konunun dağılması, başka mevzulara girilmesi gibi nedenlerle rportajla ilgisi olmayan kısımlar kitaba dâhil edilmedi. Çok sayıda olmasa da dil, tarih, mekn gibi alanlarda anlaşılamayan, çözümlenemeyen, bir çerçeveye oturtulamayan kimi ifadeler ve cümleler mecburen çıkarıldı.

---

² İstiklal Mahkemeleri ve şeyh Sait Kıyamı – Fahrettin GÜN – BEYAN Yayınları – Aralık 2018- İstanbul (Fahrettin Gün'n bu çalışması şeyh Sait kıyamına ilişkin daha önce yazılmış eserlerden belgelere dayanması itibariyle ayrılıyor. Fahrettin GÜN, duyum ve anlatılardan ziyade Cumhuriyet arşivinde yer alan tarihi belgelere ulaşarak konuya ilişkin eşsiz bir kaynak ve başucu eser ortaya çıkar mış.)

Röportajda beni en çok şaşırtan husus ise Abdülmelik FIRAT'ın farklı dini veya etnik kimlikler üzerine sarfettiği cümlelerdi. Resmi müfredat eğitiminden geçmiş herhangi bir Türk Abdülmelik FIRAT'ın sadece Kürtlerin haklarını savunmasını beklerken o ilginç bir biçimde ve bir Müslümana yaraşır şekilde farklı dinlere mensup veya herhangi bir dine mensup olmayan insanların da haklarını aynı şekilde savunuyordu. Dinde kardeş olduğu insanların haklarını savunduğu gibi insanlıkta kardeş olduğunu söylediği farklı din mensuplarını da aynı samimiyetle müdafaa ediyordu. Bu ülkede en büyük zulmün Türklere yapıldığını söylemesi, Türklerin de Kürtlerin de şerefli halklar olduğunu dile getirmesi, birini diğerinden ayırmaması, bütün kışkırtmalara rağmen Kürtlerin ve Türklerin birbirleriyle savaşmadığının altını çizmesi, yüzlerce yıl birlikte yaşamış iki kadim halkın irfanına vurgu yapması manidardı. O yıllarda PKK'ya söz söylemeye kimse cesaret edemezken yöntem eleştirisi bir yana; kuruluşundan, eylemlerine, yurtdışı bağlantılarından kimler tarafından kullanıldıklarına kadar geniş bir perspektifte geliştirdiği eleştiri bugün de üzerinde konuşulmayı hak ediyor. Üzerinde durulması gereken bir başka konu ise, Fırat'ın her sözünde, her cümlesinde karşımıza çıkan İslamcı-Ümmetçi dili olmalı. Vakanüvis kayıtlarında asla göremeyeceğimiz bu baskın İslamcı-Ümmetçi vurgu üzerine onu haksız şekilde hala Kürtçülükle itham eden özellikle Türk İslamcılarının biraz daha düşünmesi gerekiyor.

Daha önce yayınlanmayan, bugüne kadar sümen altında bekleyen bu röportajı düzenleme fırsatı bulduğum için müteşekkirim. Emeği geçen herkese, başta Aydın IŞIK ve Mehmet BALLI'ya, kayıtların çözümünde aylarca Aydın beyle birlikte büyük bir gayret sarf eden Semra IŞIK'a ve elbette bu röportajın yayınlanarak kamuoyuna ulaşmasını sağlayan BEYAN Yayınlarına şükranlarımı sunuyorum.

İBRAHİM YUSUF / Mart 2022 / ANKARA